

sedan spelas, och som den vinnande äger att utbekomma af den, på hvars räkning skulden är antecknad. *Göra, sätta b. Taga in, få, vinna en b. B-en går, det spelas om den.* Adjektivt säges: *Blifva b.*, förlora ett spel; äfv. (fig.) misslyckas i ett förehafvande. *Vara b.*, hafva förlorat ett spel; (fig.) *vara b. för*, vara för dum eller oförmögen till något. *Han tror, att han skall vinna sin afsigt, men det är han b. för.*

BET, n. 5. Se *Bete*. Denna form brukas endast i uttrycken *Gå i b.*, *släppa, drifva i b.*, d. v. s. gå på bete, o. s. v.

BETA, beta, v. n. 1. (af *Bit*a) Har äfv. i imperf. *Bette*, i sup. *Bett*.) Äta gräs på marken eller löf af träden. Brukas om boskapsdjur och vissa vilda djur. *Oxarne, korna och hästarne b. på ängen, men fåren i hagen och på gårdet. Elgarne b. af trädens löf.* Nyttjas äfv. stundom aktivt, t. ex.: *Hästarne b. gräs. Fåren b. löf.* — *B. af*, se *Abeta*. — *Syn.* *Gå i bet*, på bete. — 2) (om dragare) *Få foder på resor och färdvägar. Låt både hästar och oxar b. tre gånger på vägen.* — V. a. 1) Låta kreatur hämta sin föda af gräs på marken. *Han b-r sina hästar, oxar i hagen.* — *Syn.* Låta beta, Släppa eller föra på bete. — 2) Gifva (dragare) foder på resor och färdvägar. *Vid Grans gästgävareregård b-de jag hästarna för andra gången.* — *Syn.* Gifva foder, Låta beta. — 3) (fig.) *B. sina ögon på något*, fagna sina ögon med åsynen af ett föremål, med lystna ögon betrakta.

BETA, beta, v. a. 1. *Bit*a sönder i små stycken, betor. *B. bröd i mjölk.*

BETA, beta, v. a. 1. (af det tyska *beitzen*) 1) (garf.) Lägga (hudar och skinn) i alunlag. — 2) (färg.) Indränkta ett tyg i ett liquidum, som har den egenskapen att ur färgsoppan fälla färgämnet i en olöslig förening.

BETA, beta, v. a. 3. Sammandraget af *Betaga*; se d. o.

BETA, beta, f. 1. (af *Bit*a) Afbitet litet stycke af mat, isynnerhet af bröd. Brukas endast om hårda födoämnen. *En b. bröd.*

BETA, beta, f. 1. (det tyska *Beitze*) 1) (garf.) Alunlag, hvori hudar och skinn läggas. — 2) (färg.) Se *Betningsmedel*.

BETA, beta, f. 1. (bot.) Ett slags sockerhaltig rotfrukt, innefattande flera arter, såsom t. ex. *Foderbeta, Hvitbeta, Rödbeta*, hvilka ses hvar på sitt ställe. *Beta.*

BETACKA, v. a. 1. (mindre brukl.) Offentligt och högtidligt tacka. — *B. sig*, v. r. 1) Under afgifvande af tacksägelse för erbjuden tjänst o. s. v. undanbedja sig densamma. *Han tillbjöd sig att hjälpa till, men jag b-de mig.* Brukas stundom ironiskt, t. ex.: *Jag b-r mig för era råd, era tjänster, er välmening, er hjälp.* — *Syn.* Undanbedja sig. — 2) (fam. o. iron.) Undandraga sig något. *Han ville låna penningar af mig, men jag b-de mig. Nej, jag b-r mig!*

BETACKANDE, n. 4. Handlingen, då man betackar (för v. a.).

BETAGA, v. a. 3. (böjes som *Taga*; sammandrages ofta i pres. till *betar, beta* och i infin. till *beta*, med tonvigt på sista stafvelsen) 1) Från-taga, beröfva. *Den hastiga gången har b-git mig andredragen. Stillasittande b-ger mattusten. Jag vill ej b. er det nöjet att göra det. B. någon dess villfarelse. Denna händelse betog honom allt hopp.* — *Syn.* Se *Beröfva*. — 2) Göra häftigt intryck på sinnet. *Blifva b-gen af glädje, af oro, fruktan, förskräckelse. Hennes*

skönhet har alldeles b-git honom, han har blifvit alldeles b-gen af hennes skönhet. Denna anblick betog henne så, att hon dånade. — *Syn.* *Intaga, Tjusa, Förtjusa, Hänrycka, Förväna, Öfverraska, Skrämna, Förskräcka, Göra häpen, bestört.*

BETAGANDE, n. 4. (föga brukl.) Handlingen, då man betager.

BETAGEN, a. p. 2. neutr. — *et.* Som erfarit ett djupt intryck (af kärlek, beundran, o. s. v.). *B. af kärlek, af glädje, fröjd, förväning, beundran, öfverraskning, sorg, oro, fruktan, förskräckelse. Han är alldeles b. i hennes skönhet.* — *Syn.* *Intagen, Förtjust, Hänryckt, Förvänad, Öfverraskad.*

BETALA, v. a. 1. o. 2. (har, utom de reguliera formerna efter 1 konj., i imperf. både *betalde* och *betalte*, i sup. *betalt*, samt i part. pass. *betald* och *betalt*) 1) Utgifva penningar, varor eller annat gods, för värdet af något, det man köpt, låtit förfärdiga, förrätta, o. s. v. *B. någon hans fordran. B. en handlande 100 R:dr för varor, som man köpt. B. en arbetare 24 skilling ell. b. 24 sk. åt en a. B. kontant, i reda penningar, i silfver, i sedlar. B. med varor, med arbete. Jag b-lde honom för arbetet med 10 R:dr. B. varor, arbete, lektioner. B. skatt, utlagor, skulder, hyra, lega, o. s. v. B. en räkning, revers. B. ränta på en skuldsedel. B. sina kreditorer 50 procent. B. förut, i förskott. B. något för dyrt. B. omkostnaderna för någon, något. Göra sig väl b-lt, taga hög betalning för något. Göra sig b-lt, hålla sig skadeslös. Göra sig sjelf b-lt, egenmäktigt, utan lagens anlitande skaffa sig betalning af någon. Få väl b-lt för något, få hög betalning derför. B-lt som *qwitteras*, underskrift på en räkning, nota, till intyg, att den blifvit betalt; (fig.) talesätt, hvarigenom man vill säga, att man gifvit så godt igen, som man sjelf fått. (Fig.) *Arbetet b-r honom ej de utlagda kostnaderna. Denna mätning kan ej med penningar b-s*, är ovärderlig, oförläpelig. *B. med samma mynt*, vedergälla lika med lika. *B. naturen sin skuld*, dö. — *Syn.* *Gälda, Abbeta, Afgifva, Utbeta, Godtgöra.* — 2) (fig.) a) Vedergälla, belöna. *B. ondt med godt. Med otack b. åtnjutna välgärningarna.* — b) Lida för något (brott, fel, oförsigtighet, o. s. v.). *Han har dyrt fått b. sin brottslighet, sitt fel. B. sin oförsigtighet med lifvet. Det skall du dyrt få b!* — *Syn.* *Plikta, Böta, Utgälla, Sota (för), Äta upp.**

BETALANDE, n. 4. Handlingen, då man betalar.

BETALANDE, a. p. 1. Som betalar för sig (i motsats till den, som åtnjuter någonting kostnadsfritt). *B. kadett, elev* (i motsats till *Frikadett, Frielev*).

BETALARE, m. 3. Egentl. En, som betalar. Åtföljes oftast af ett bestämmande adjektiv, och betyder då: Person, som plägar betala skuld ordentligt eller oordentligt, inköp väl eller dåligt. *God, dålig, elak b.* Brukas äfv. för feminin.

BETALNING, f. 2. 1) Handlingen, då man betalar. *B. af skuld. Tills b. sker.* — *Syn.* *Betalande, Gäldande, Godtgörelse.* — 2) Penningsumma, vara eller gods, som utgifves för värdet af något. *Jfr. Betala, 1. Göra något för, emot b. Tag, få, emottaga, gifva något i b. för något. Det sås utan b. — 3) (fig.) a) Vedergällning, belöning. *Den dygdige afser ingen b. för de välgärningar, han bevisar.* — b) Straff för något (brott, fel, oförsigtighet, o. s. v.). *Han har**